
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Վլադիմիր Բարխուդարյան – Կրթությունը միջնադարյան Հայաստանում. X–XIV դարեր (համառոտ ուրվագիծ)	3
Ալբերտ Խառատյան – Ամիրանների դասը Կոստանդնուպոլսի հայ համայնքում (XVIII դ. II կես – 1860-ական թվականներ)	22
Անահիտ Աստոյան – Հայերի ունեզրկումը Օսմանյան կայսրությունում (1914–1923 թթ.)	29
Մարի Ռոզ Աբուսեֆյան (ԱՄՆ) – Հայոց ցեղասպանության արտացոլումը Հակոբ Օշականի գործերում	35
Մամվել Պողոսյան – Մուսալեռցիներին զինվորագրելու ֆրանս-բրիտանական ծրագրերը (1916 թ.)	44
Վլադիմիր Մաղալյան – Հայկական գրատպությունը Թիֆլիսում (XIX դար – XX դարասկիզբ)	62

II

Միլվա Գևորգյան – Ամերիկյան միսիոներները Խարբերդի նահանգում (1895–1914 թթ.)	84
Թովմաս Պողոսյան – Ժողովրդական առակների ջիվանիական մեկնաբանությունները	94
Ալվարո Դազիյան – Սարգիս Կուկունյանը ժողովրդական երգերում (մահվան 100-ամյա տարելիցի առթիվ)	103
Արամ Թոփչյան – Շեքսպիրի «Համլետ»-ը հայերեն (պատմական համառոտ ակնարկ և թարգմանական խնդիրներ)	111
Արմեն Հայրապետյան – 1829–1831 թթ. Արևելյան Շիրակում հաստատված կարսեցի վերաբնակների թվաքանակի շուրջ	125
Կարինե Մելիքյան – Կեսարիայի հայրապետական աթոռի հետ հայոց եկեղեցու հարաբերությունների հարցի շուրջ	141
Զոհրաբ Գևորգյան – Տեքստիլ արտադրանքը Կիլիկյան Հայաստանի միջազգային առևտրում (XIII–XIV դդ.)	153
Արսեն Հարությունյան – Հայրապետական աթոռի՝ Վաղարշապատից Դվին տեղափոխման հարցի շուրջ	161
Գրիգոր Ասատրյան – Հայ հումանիստական մտքի պատմությունից	172
Ժորես Խաչատրյան – Արտաշատ մայրաքաղաքի վերջին տարիների պեղումների արդյունքները	179
Ինեսա Հովսեփյան – Թալինի դամբարանների վաղ բրոնզեդարյան խեցեղենի տեխնոլոգիական առանձնահատկությունները (ռուս.)	199
Ռուբեն Գինի (Գասպարյան) (Չինաստան) – Չինական Սյուանդե բրոնզե թասը Գյումրիից (ռուս.)	206

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Խաչիկ Գրիգորյան – «Դեմք» հասկացությունը նախաքաղկեդոնյան հայրերի գործերում	215
Արտաշես Ալայան – Վանի թագավորության արձանագրություններում առկա հայկական «մի» թվականի մասին (ռուս.)	223
Սարգիս Ավետյան – Հնդեվրոպական և սեմական երկբարբառների տարածամասնակյա-տիպաբանական քննություն	228

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Էմմա Կոստանդյան – Նորահայտ արխիվային փաստաթղթեր Մաղաքիա Օրմանյանի մասին (ռուս.)	239
--	-----

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սերգեյ Սարինյան – Սուսաննա Հովհաննիսյան. Հովհաննես Թումանյանի կյանքի ու ստեղծագործության պատմությունը (1900–1912 թթ.)	247
Էդիկ Մինասյան – Հրաչիկ Սիմոնյան. Ազատագրական պայքարի ուղիներում	249
Վերժինե Սվազյան – Կարս. Հայոց բանահյուսական մշակույթը	254
Էդուարդ Մկրտչյան – Վազգեն Համբարձումյան. Հայերենի բառաքնական և ստուգաբանական ուսումնասիրություններ	256
Գոհար Մելիքյան – Իռլանդիա և Հայաստան. լեզու, պատմություն, բանավոր ավանդություն (ռուս.)	262
Թամար Հայրապետյան – Հայերը	266
Արման Մարտիրոսյան – Նելլի Մինասյան. Թուրքիայի քաղաքականությունը Կենտրոնական Ասիայում (1991–2007 թթ.)	271

ՄԵՐ ՀՈՒՆԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Ակադեմիկոս Սեն Արևշատյանի հարցազրույցը «Պատմաբանասիրական հանդեսի» գլխավոր խմբագիր Սարգիս Հարությունյանի հետ՝ նրա ծննդյան 85 և գիտամանկավարժական գործունեության 60-ամյակների առիթով	273
--	-----

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Աննա Պողոսյան – Գիտխորհրդի հոբելյանական նիստ՝ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտում	280
Քրիստինե Մելքոնյան – Հովհաննես Ինճիկյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված գիտաժողով	283
Գարիկ Մկրտչյան – Հանդիսավոր նիստ՝ նվիրված Հր. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտի 70-ամյակին	286
Հասմիկ Թադևոսյան – Երիտասարդ լեզվաբանների գիտաժողով՝ նվիրված ՀՀ ԳԱԱ հիմնադրման 70-ամյակին	289

ԼՐԱՏՈՒ

ՀՀ Գիտությունների Ազգային ակադեմիան 70 տարեկան է	292
ՀՀ նախագահի հրամանագրերը	306

Հայագիտական միջազգային երկրորդ զիտաժողովը	308
---	-----

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

Владимир Бархударян – Образование в средневековой Армении: X–XIV века (краткий очерк)	3
Альберт Харатян – Сословие амирай армянской общины Константинополя (II половина XVIII в. – 1860-е годы)	22
Анаит Астоян – Экспроприация имущества армян в Османской империи (1914–1923 гг.)	29
Мари Роз Абусефян (США) – Отражение Геноцида армян в произведениях Акопа Ошакана	35
Самвел Погосян – Франко-британские планы по вовлечению в военную службу армян Муса-Дага (1916 г.)	44
Владимир Магальян – Армянское книгопечатание в Тифлисе (XIX век – начало XX века)	62

II

Сильва Геворгян – Американские миссионеры в губернии Харберд (1895–1914 гг.)	84
Товмас Погосян – Басенные обработки Дживани	94
Алвард Газиан – Саркис Кукунян в народных песнях (к 100-летию со дня смерти)	103
Арам Топчян – «Гамлет» Шекспира на армянском (краткий исторический очерк и вопросы перевода)	111
Армен Айрапетян – О численности карсских переселенцев, обосновавшихся в восточном Шираке в 1829–1831 гг.	125
Карине Меликян – К вопросу об отношениях Армянской церкви с метрополией Кесарии	141
Зохраб Геворгян – Текстильная продукция в международной торговле Киликийской Армении (XIII–XIV вв.)	153
Арсен Арутюнян – О перенесении патриаршего престола из Вагаршапата в Двин	161
Григор Асатрян – Из истории армянской гуманистической мысли	172
Жорес Хачатрян – Результаты раскопок последних лет столицы Арташат	179
Инесса Овсепян – Технологические особенности раннебронзовой керамики талинских погребений (на русском языке)	199
Рубен Гини (Гаспарян) (Китай) – Китайская чаша Сюандэ из Гюмри (на русском языке)	206

ОБСУЖДЕНИЯ

Хачик Григорян – Понятие «ипостась» в работах дохалкидонских отцов	215
---	-----

Арташес Алаян – Об армянском числительном «один» в эпиграфике Ван-ского царства (на русском языке)	223
Саркис Аветян – Диахроническо-типологическое рассмотрение индоевропейских и семитских дифтонгов	228

ПУБЛИКАЦИИ

Эмма Костандян – Нововыявленные архивные документы о Магакии Орманияне (на русском языке)	239
--	-----

РЕЦЕНЗИИ

Сергей Саринян – Сусанна Ованесян. История жизни и творчества Ованеса Туманяна (1900–1912 гг.)	247
Эдик Минасян – Грачик Симонян. На путях освободительной борьбы	249
Вержине Связлян – Карс. Фольклорная традиция армян	254
Эдуард Мкртчян – Вазген Амбарцумян. Лексикологические и этимологические исследования армянского языка	256
Гоар Меликян – Ирландия и Армения: язык, история, повествование (на русском языке)	262
Тамар Айрапетян – Армяне	266
Арман Мартиросян – Нелли Минасян. Политика Турции в Центральной Азии (1991–2007 гг.)	271

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Беседа академика Сена Аревшатяна с главным редактором «Историко-филологического журнала» Саргисом Арутюняном в связи с его 85-летием и 60-летием научно-педагогической деятельности	273
---	-----

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Анна Погосян – Юбилейное заседание ученого совета Института археологии и этнографии	280
Кристине Мелконян – Конференция, посвященная 100-летию со дня рождения Ованнеса Инджикяна	283
Гарик Мкртчян – Торжественное заседание, посвященное 70-летию Института языка им. Р. Ачаряна	286
Асмик Татевосян – Конференция молодых лингвистов, посвященная 70-летию основания НАН РА	289

ХРОНИКА

Национальной академии наук РА 70 лет	292
Указы Президента РА	306
Вторая международная арменоведческая конференция	308

CONTENTS

ARTICLES , REPORTS

I

Vladimir Barkhudaryan – Education in the Middle Ages: the 10th –14th centuries (a brief essay)	3
Albert Kharatyan –The Amira Class in the Armenian Community of Constantinople (the 2nd half of the 18th century – the 1860s)	22
Anahit Astoyan – Expropriation of Armenians’ Properties in the Ottoman Empire (1914–1923)	29
Marie Rose Abousefian (USA) – Reflection of the Armenian Genocide in Hagop Oshagan’s Works	35
Samvel Poghosyan –The French-British Plans of Recruitment of Armenians of Musa Dagh (1916)	44
Vladimir Maghalyan – Armenian Typography in Tiflis (the 19th century – the beginning of the 20th century)	62

II

Silva Gevorgyan – The American Missionaries in the State of Kharberd (1895–1914)	84
Tovmas Poghosyan – Elaborations of Proverbs by Jivani	94
Alvard Ghaziyanyan – Sargis Kukunyan in Folk Songs (to the 100th death anniversary)	103
Aram Topchyan – Shakespeare’s “Hamlet” in Armenian (a brief historical review and translation issues)	111
Armen Hayrapetyan – On the Amount of Kars Resettlers Confirmed in Eastern Shirak in 1829 – 1831	125
Karine Melikyan – About the Question of Relations Between the Churches of Armenia and Caesarea	141
Zohrab Gevorgyan –Textiles in the International Trade of Cilician Armenia (the 13th – 14th centuries)	153
Arsen Harutyunyan – About Transfer of the Patriarchal Throne to Dvin from Vagharshapat .	161
Grigor Asatryan – From the History of Armenian Humanistic Thought	172
Zhores Khachatryan – The Results of the Recent Years Excavations of the Capital Artashat .	179
Inessa Hovsepyan –The Technological Specifics of Early Bronze Age Ceramics of Talin Cemetery (in Russian)	199
Ruben Giney (Gasparyan) (China) – Chinese Xuande Bronze Bowl from Gyumri (in Russian)	206

DISCUSSIONS

Khachik Grigoryan – The Notion “Hypostasis” in the Works of Some Pre-Chalcedonian Fathers	215
Artashes Alayan – The Armenian Numeral “Mi” in Van Kingdom Epigraphy (in Russian)	223
Sargis Avetyan – Diachronic-Typological Examination of Indo-European and Semitic Diphthongs	228

PUBLICATIONS

Emma Kostandyan – Newly-Found Archival Documents about Maghaqia Ormanyann (in Russian)	239
--	-----

BOOK REVIEWS

Sergey Sarinyan – Susanna Hovhannisyan. The History of Life and Work of Hovhannes Toumanyann (1900–1912)	247
Edik Minasyan – Hrachik Simonyan. On the Ways of Liberation Struggle	249
Verzhine Svazlyan – Kars. The Folklore Traditions of Armenians	254
Edward Mkrtchyan – Vazguen Hambardzumyan. Essays on Lexicology and Etymology of the Armenian Language	256
Gohar Melikyan – Ireland and Armenia: Studies in Language, History and Narrative (in Russian)	262
Tamar Hayrapetyan – The Armenians	266
Arman Martirosyan – Nelli Minasyan. The Policy of Turkey in Central Asia (1991 – 2007) ..	271

OUR JUBILEES

Academician Sen Arevshatyan's Talk with Editor-in-Chief of "Historical-Philological Journal" Sargis Harutyunyan in Connection of his 85th Birth Anniversary and 60th Scientific-Pedagogical Activities	273
--	-----

SCIENTIFIC LIFE

Anna Poghosyan – Jubilee Meeting of the Academic Council of the Institute of Archaeology and Ethnography	280
Christine Melkonyan – Conference Dedicated to the 100th Birth Anniversary of Hovhannes Injikyan	283
Garik Mkrtchyan – Grand Meeting Dedicated to the 70th Anniversary of Hr. Acharyan Institute of Language	286
Hasmik Tadevosyan – Conference of Young Linguists on the 70th Anniversary of the Foundation of NAS RA	289

NEWS

National Academy of Sciences of RA is 70	292
The Decrees of the President of RA	306
The Second International Armenological Conference	308